

מסורת הש"ס

- א. ראה משנה שקלים ה.א. תוספתא שקלים ב.ו.
- ב. ירושלמי יומא ה.א. ה.ג. (כל העניין).
- ג. ראה בבבלי כריתות ו.א. (בשני).
- ד. משנה שקלים ד.ו. ולמקן (ה"ו). תוספתא שקלים ב.ח. בבבלי כריתות ו.א.

גרוסות

אותן המעות מה יעשה בהן בהחרי"א מוחק מילים אלו.

שהיו חייבין להן בהחרי"א: שהיו חייבין עליהן.

ר' חיה - משעה הראשונה בכתיבתי מילים אלו השרות.

משעה הראשונה אתא רבי

בהחרי"א: משעה

הראשונה מחללי על מעות

האומנין מלוקט מעות מה

יעשה בהן אתא ר' ביבי

תמן צריכה - למבזה

בהחרי"א: תמן פשיטא ליה

וכה צריכה ליה לא דפשיטא

ליה בבלי שרת והא דצריכה

ליה בחול.

הא דצריכה - בקיץ למבזה

בכתיבתי: הא דצריכה ליה

לקיץ את המבזה והא

דפשיטא ליה בבלי שרת.

דאימנולטן פיטמה בכתיבתי:

מותר הקטרת מה היו עושין

דאימנולטן פיטמה.

מה טעמא דרבי יוסי -

באה מתרומת הלשכה

בכתיבתי: דעתיה דרבי יוסי

בן חנינא קדוש הוא כדי

שתהא באה מתרומת

הלשכה דעתיה דרבי יוסי בן

חנינא כדי שתהא הביתא

בקודש.

כרי יוחנן דתנינן בכתיבתי:

כרי יוחנן אתיא דרבי'ל כרי

יוחנן והא תנינן.

לשון

אבטינס

שם יוניו זה אין מקורו ברור.

יש סבורים כי הוא הצירוף

היווני ἀβτινός (אבטינס),

שפירושו טוב לקטרת, ולפי

זה יתא אבטינס על שם

מלאכת הקטרת. ויש סבורים

שהוא השם היווני Ebstūnos

(אבטינס) שמשמעותו: שופט

צדק, מיישר דרך הרבים, והוא

קשור אולי עם שפתיה

העברית.

החיים

בית אבטינס ובית גרמו

במסכת יומא (נח, א) מסופר

בן דין שני שפחות אלה שמעור

בין את סודות הכהן של

הקטרת וסממניה, וכן בית

גרמו שהיו ממונים על אבייתו

של לחם הפנים (שתי הלחם)

שבגלל צורתם המורכבת היו

צריכים לאומנת מיוחדת

שהעברה בירושה בתוך אותה

משפחה.

קיץ המזבח

כבר בברייתא (ראה שבועות

ב.א) חסברו לשון זו מלשון

קיי-רחננס והכוונה היא כמו

שאדם אוכל לאחר עקר

הארוחה פירות מתוקים כגון

תאנים, כך היו מביאים למזבח

קרבנות נוספים כדי שלא יחא

המזבח פני בלא קרבן כלל.

קיץ המזבח לא היה איפוא

קבע, אלא היה תלוי

בהודנות, כאשר היו מקריבים

רבים שהביאו קרבנותיהם לא

הוצרכו לכן, אבל בימים

שנכנס אל היו קרבנות נדבה,

היו מוספים עוד עלות נוסף

לקרבנות התמיד.

ומביא את מותר הקטורת, ומחלל אותו עליהן על המעות הללו, ובכך נעשות המעות קדש והקטורת חולין, ונותנים אותה, את הקטורת לאומנין בשכרן. ושואלים: אותן המעות אחר שחילל עליהם את הקטורת, והריהם קדושים איפוא בקדושתה, מה יעשה בהן? רבי מביא גרמו ולאומנין מבית אבטינס שהיו בקיאין וטוסיקים בשביל המקדש

בפיטום הקטורת ובמעשה להם הפנים. אמר ר' שמואל בר רב יצחק: ודברים אלה הן דווקא באופן שיהו (שהיו) חייבין להן מעות משעה ראשונה, מתחילה, על מה שכבר עשו

בכרכת הקטורת של השנה שעברה, אבל לא יתנו להם אותן כמקדמה על השבון שרכם העתיד. ומעירי כי כבענין זה ר' חיה בר בא בעי [שאל]: אם כבעשה שחיללו את מותר הקטורת על המעות כבר אל היו חייבין להן מעות משעה

הראשונה, שכבר פרעו להם את שכר עבודתם עבור הקטורת הישנה, מה יעשו באותן מעות? אתא [בא] ר' בא ואמר בשם ר' חיה שאמר בשם ר' יוסי: מקייצין בהן את המזבח, שקונים בהם

עולות נדבה לקיץ המזבח. ואמרי: ר' בא בר כהן בעי קומי [שאל] שאלה זו המעות [פני] ר' יוסה: וכי מחלפא שיטתיה [מחלפת שיטתן] של ר' חייא בר בא?

שכן הוא חותר את עצמו, שהרי תמן צריכה ליה [שם צריך היה, היה מסופק אצלן] מה עושים במעות אם כבר פרעו את שכר עבודתם משעה ראשונה, וכה פשיטא ליה [ואילו כאן פשוט לו] הדבר שהם הולכים לקיץ המזבח! ומסבירים: הא דצריכה ליה [מה שהיה צריך לו, מסופק אצלן] היה בבלי שרת, האם מותר לדנות במעות הללו כלי שרת, הא דפשיטא ליה [מה שהיה פשוט לו] היה

בקיץ למזבח, שכבוד היה לו שמותר לקנות בהן כל שרת הוא משום דאימנולטון [שנחלקון] אמוראים בשאלה זו: אם פיטמה (רקח) את הקטורת בכלי חולין האם הריהו מתקדשת בכך וכמו כשפושטמה בבלי שרת? ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה אמר: הקטורת הוה פסולה להקטרה, משום שהקטורת טעונה קידוש כלי שרת בקריחתה. ואילו ר' יהושע בן לוי אמר: הריהו כשירה, שאינה צריכה קידוש

כלי שרת בקריחתה. ר' חיה בר בא שהשתק כדעת מי מהם ההלכה, הסתפק מילא גם האם אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. של הקטורת נרקחת רק בכלי שרת, הרי כשקרהו בכלי שרת היא ומותרה קדושים, ויכולים לקנות במעות שחיללו את מותרה בהן כלי שרת. ואולם אם נרקחת אף בכלי חולין, הרי אם פשטמה בבלי חולין ולא התקדשה איפוא בכלי שרת, אף אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. ומסבירים: מה טעמא [מה הטעם] של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה הוה הסבור שקטורת שנקרחה בכלי חול פסולה? נאמר בענין הקטורת

"קודש היא", וכונתו שתהא מתחילת הווייתה (עפשיטה). וקריחתה) בכלי קודש (כלי שרת) ואם נעשה בכלי חולין הרי היא פסולה. מה שטעמא [מה הטעם] של ר' יהושע בן לוי? והרי נאמר "קודש היא"! - הוא סבור כי "קודש היא" כונתו שתהא באה מתרומת הלשכה שהיא מקדשת הצבור, ולא משל יחיד. ואולם כשהיא באה מותר ציבור הריהו יכולה להירקח אף בכלי חולין. אמר ר' יוסי בי ר' בון: כבר נחלקו אמוראים אחרים במחלוקת זו ואמרי

[ולוכח, נהגת] שיטתו של ר' יוסי בן חנינה כשיטת שמואל, ושיטתו של ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן. שיטת ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן: דתנינן [ששנינו במשנה] הלך (י.ב.א.): המקדש את כל נכסיו למקדש, והיו בהן

בן הנכסים דברים ראיין לקרבנות צבור, נחלקו תנאים מה יעשה בהם. כן לרבי. כך נראה לי. אתא רבי בא כו' מקייצין בהן את המזבח - כיון דהן חילפי מותר קטרת שבהא מתרומה ישנה, שיהיה לקיץ המזבח. לכן מקייצין בהן את המזבח. הכי גרסינן: תמן פשיטא ליה והכא צריכה ליה - ונראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירוצי יבש. בעי רבי חיה בר בא: עד כדין בירוצי לח אפילו בירוצי יבש כו' יפלו לקיץ המזבח. דפשיטא ליה שם בירוצי יבש אף על גב שהן חול, דאתי לקיץ המזבח. והא מספקא ליה. ומשני: הא דפשיטא ליה בבלי שרת דשם בירוצי יבש על כל פנים חול בכלי שרת ומה שבפנים קדשו. רק דבירוצין סבירא ליה לרבי עקיבא דלא קדש להו, וגם כן דין קודש להם, דאם יש זבח כו', ונפסלו בלינה, ולחכי לקיץ המזבח. מה שאין כן הכא לדח דאמר פסולה היא, ולכן מספקא ליה. ומה דצריכה ליה - היינו כבהאי גונא שנתפסמו הקטרת בחול, דלגיז בזה אי כשרה אי פסולה, ומספקא ליה בדמיה אי אתי לקיץ המזבח או לא. דאיתפלגון פיטמה בחול - בכלי חול. קודש בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" היא - והווייתה בקודש. מיתבת "היא" דריש לה, שהיה בכלי קודש, ואי לאו - פסולה. והכי דריש לה בבבלי בפרק קמא דכריתות. מתרומת הלשכה - אבל פיטמה בחול - כשירה. דתנינא בסיפא דמשנה ראיין לקרבנות צבור - רבי יוחנן אמר: קטרת היינו הראיין לקרבנות צבור, דבהמה ואינן אחריני הא תני

לחו וראויין ליחיד כמו לצבור, אלא על כרחך קטרת, דאינה ראויה אלא לצבור. הרי דקטרת שנתפסמה בחול - כשירה, דהא נכסי חולין היו, ואתאי כרבי יהושע בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" תמא קתני, דקאי אכל מה שקדוש נכסיו. ולא מסתבר לאוקמי בבית אבטינס לחוד, וגם רבי לחוד הוא דסבירא ליה הכי דיתנו לאומני בית אבטינס, אבל רבי שמעון בר ביסנא וסמא דמשנה לאומנין תסם נטק, דהיינו אומני הבנין.

ומה שהתפק בענין ההיתר לקנות בהן כל שרת הוא משום דאימנולטון [שנחלקון] אמוראים בשאלה זו: אם פיטמה (רקח) את הקטורת בכלי חולין האם הריהו מתקדשת בכך וכמו כשפושטמה בבלי שרת? ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה אמר: הקטורת הוה פסולה להקטרה, משום שהקטורת טעונה קידוש כלי שרת בקריחתה. ואילו ר' יהושע בן לוי אמר: הריהו כשירה, שאינה צריכה קידוש

כלי שרת בקריחתה. ר' חיה בר בא שהשתק כדעת מי מהם ההלכה, הסתפק מילא גם האם אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. של הקטורת נרקחת רק בכלי שרת, הרי כשקרהו בכלי שרת היא ומותרה קדושים, ויכולים לקנות במעות שחיללו את מותרה בהן כלי שרת. ואולם אם נרקחת אף בכלי חולין, הרי אם פשטמה בבלי חולין ולא התקדשה איפוא בכלי שרת, אף אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. ומסבירים: מה טעמא [מה הטעם] של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה הוה הסבור שקטורת שנקרחה בכלי חול פסולה? נאמר בענין הקטורת

"קודש היא", וכונתו שתהא מתחילת הווייתה (עפשיטה). וקריחתה) בכלי קודש (כלי שרת) ואם נעשה בכלי חולין הרי היא פסולה. מה שטעמא [מה הטעם] של ר' יהושע בן לוי? והרי נאמר "קודש היא"! - הוא סבור כי "קודש היא" כונתו שתהא באה מתרומת הלשכה שהיא מקדשת הצבור, ולא משל יחיד. ואולם כשהיא באה מותר ציבור הריהו יכולה להירקח אף בכלי חולין. אמר ר' יוסי בי ר' בון: כבר נחלקו אמוראים אחרים במחלוקת זו ואמרי

[ולוכח, נהגת] שיטתו של ר' יוסי בן חנינה כשיטת שמואל, ושיטתו של ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן. שיטת ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן: דתנינן [ששנינו במשנה] הלך (י.ב.א.): המקדש את כל נכסיו למקדש, והיו בהן

בן הנכסים דברים ראיין לקרבנות צבור, נחלקו תנאים מה יעשה בהם. כן לרבי. כך נראה לי. אתא רבי בא כו' מקייצין בהן את המזבח - כיון דהן חילפי מותר קטרת שבהא מתרומה ישנה, שיהיה לקיץ המזבח. לכן מקייצין בהן את המזבח. הכי גרסינן: תמן פשיטא ליה והכא צריכה ליה - ונראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירוצי יבש. בעי רבי חיה בר בא: עד כדין בירוצי לח אפילו בירוצי יבש כו' יפלו לקיץ המזבח. דפשיטא ליה שם בירוצי יבש אף על גב שהן חול, דאתי לקיץ המזבח. והא מספקא ליה. ומשני: הא דפשיטא ליה בבלי שרת דשם בירוצי יבש על כל פנים חול בכלי שרת ומה שבפנים קדשו. רק דבירוצין סבירא ליה לרבי עקיבא דלא קדש להו, וגם כן דין קודש להם, דאם יש זבח כו', ונפסלו בלינה, ולחכי לקיץ המזבח. מה שאין כן הכא לדח דאמר פסולה היא, ולכן מספקא ליה. ומה דצריכה ליה - היינו כבהאי גונא שנתפסמו הקטרת בחול, דלגיז בזה אי כשרה אי פסולה, ומספקא ליה בדמיה אי אתי לקיץ המזבח או לא. דאיתפלגון פיטמה בחול - בכלי חול. קודש בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" היא - והווייתה בקודש. מיתבת "היא" דריש לה, שהיה בכלי קודש, ואי לאו - פסולה. והכי דריש לה בבבלי בפרק קמא דכריתות. מתרומת הלשכה - אבל פיטמה בחול - כשירה. דתנינא בסיפא דמשנה ראיין לקרבנות צבור - רבי יוחנן אמר: קטרת היינו הראיין לקרבנות צבור, דבהמה ואינן אחריני הא תני

לחו וראויין ליחיד כמו לצבור, אלא על כרחך קטרת, דאינה ראויה אלא לצבור. הרי דקטרת שנתפסמה בחול - כשירה, דהא נכסי חולין היו, ואתאי כרבי יהושע בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" תמא קתני, דקאי אכל מה שקדוש נכסיו. ולא מסתבר לאוקמי בבית אבטינס לחוד, וגם רבי לחוד הוא דסבירא ליה הכי דיתנו לאומני בית אבטינס, אבל רבי שמעון בר ביסנא וסמא דמשנה לאומנין תסם נטק, דהיינו אומני הבנין.

ומה שהתפק בענין ההיתר לקנות בהן כל שרת הוא משום דאימנולטון [שנחלקון] אמוראים בשאלה זו: אם פיטמה (רקח) את הקטורת בכלי חולין האם הריהו מתקדשת בכך וכמו כשפושטמה בבלי שרת? ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה אמר: הקטורת הוה פסולה להקטרה, משום שהקטורת טעונה קידוש כלי שרת בקריחתה. ואילו ר' יהושע בן לוי אמר: הריהו כשירה, שאינה צריכה קידוש

כלי שרת בקריחתה. ר' חיה בר בא שהשתק כדעת מי מהם ההלכה, הסתפק מילא גם האם אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. של הקטורת נרקחת רק בכלי שרת, הרי כשקרהו בכלי שרת היא ומותרה קדושים, ויכולים לקנות במעות שחיללו את מותרה בהן כלי שרת. ואולם אם נרקחת אף בכלי חולין, הרי אם פשטמה בבלי חולין ולא התקדשה איפוא בכלי שרת, אף אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. ומסבירים: מה טעמא [מה הטעם] של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה הוה הסבור שקטורת שנקרחה בכלי חול פסולה? נאמר בענין הקטורת

"קודש היא", וכונתו שתהא מתחילת הווייתה (עפשיטה). וקריחתה) בכלי קודש (כלי שרת) ואם נעשה בכלי חולין הרי היא פסולה. מה שטעמא [מה הטעם] של ר' יהושע בן לוי? והרי נאמר "קודש היא"! - הוא סבור כי "קודש היא" כונתו שתהא באה מתרומת הלשכה שהיא מקדשת הצבור, ולא משל יחיד. ואולם כשהיא באה מותר ציבור הריהו יכולה להירקח אף בכלי חולין. אמר ר' יוסי בי ר' בון: כבר נחלקו אמוראים אחרים במחלוקת זו ואמרי

[ולוכח, נהגת] שיטתו של ר' יוסי בן חנינה כשיטת שמואל, ושיטתו של ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן. שיטת ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן: דתנינן [ששנינו במשנה] הלך (י.ב.א.): המקדש את כל נכסיו למקדש, והיו בהן

בן הנכסים דברים ראיין לקרבנות צבור, נחלקו תנאים מה יעשה בהם. כן לרבי. כך נראה לי. אתא רבי בא כו' מקייצין בהן את המזבח - כיון דהן חילפי מותר קטרת שבהא מתרומה ישנה, שיהיה לקיץ המזבח. לכן מקייצין בהן את המזבח. הכי גרסינן: תמן פשיטא ליה והכא צריכה ליה - ונראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירוצי יבש. בעי רבי חיה בר בא: עד כדין בירוצי לח אפילו בירוצי יבש כו' יפלו לקיץ המזבח. דפשיטא ליה שם בירוצי יבש אף על גב שהן חול, דאתי לקיץ המזבח. והא מספקא ליה. ומשני: הא דפשיטא ליה בבלי שרת דשם בירוצי יבש על כל פנים חול בכלי שרת ומה שבפנים קדשו. רק דבירוצין סבירא ליה לרבי עקיבא דלא קדש להו, וגם כן דין קודש להם, דאם יש זבח כו', ונפסלו בלינה, ולחכי לקיץ המזבח. מה שאין כן הכא לדח דאמר פסולה היא, ולכן מספקא ליה. ומה דצריכה ליה - היינו כבהאי גונא שנתפסמו הקטרת בחול, דלגיז בזה אי כשרה אי פסולה, ומספקא ליה בדמיה אי אתי לקיץ המזבח או לא. דאיתפלגון פיטמה בחול - בכלי חול. קודש בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" היא - והווייתה בקודש. מיתבת "היא" דריש לה, שהיה בכלי קודש, ואי לאו - פסולה. והכי דריש לה בבבלי בפרק קמא דכריתות. מתרומת הלשכה - אבל פיטמה בחול - כשירה. דתנינא בסיפא דמשנה ראיין לקרבנות צבור - רבי יוחנן אמר: קטרת היינו הראיין לקרבנות צבור, דבהמה ואינן אחריני הא תני

לחו וראויין ליחיד כמו לצבור, אלא על כרחך קטרת, דאינה ראויה אלא לצבור. הרי דקטרת שנתפסמה בחול - כשירה, דהא נכסי חולין היו, ואתאי כרבי יהושע בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" תמא קתני, דקאי אכל מה שקדוש נכסיו. ולא מסתבר לאוקמי בבית אבטינס לחוד, וגם רבי לחוד הוא דסבירא ליה הכי דיתנו לאומני בית אבטינס, אבל רבי שמעון בר ביסנא וסמא דמשנה לאומנין תסם נטק, דהיינו אומני הבנין.

ומה שהתפק בענין ההיתר לקנות בהן כל שרת הוא משום דאימנולטון [שנחלקון] אמוראים בשאלה זו: אם פיטמה (רקח) את הקטורת בכלי חולין האם הריהו מתקדשת בכך וכמו כשפושטמה בבלי שרת? ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה אמר: הקטורת הוה פסולה להקטרה, משום שהקטורת טעונה קידוש כלי שרת בקריחתה. ואילו ר' יהושע בן לוי אמר: הריהו כשירה, שאינה צריכה קידוש

כלי שרת בקריחתה. ר' חיה בר בא שהשתק כדעת מי מהם ההלכה, הסתפק מילא גם האם אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. של הקטורת נרקחת רק בכלי שרת, הרי כשקרהו בכלי שרת היא ומותרה קדושים, ויכולים לקנות במעות שחיללו את מותרה בהן כלי שרת. ואולם אם נרקחת אף בכלי חולין, הרי אם פשטמה בבלי חולין ולא התקדשה איפוא בכלי שרת, אף אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. ומסבירים: מה טעמא [מה הטעם] של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה הוה הסבור שקטורת שנקרחה בכלי חול פסולה? נאמר בענין הקטורת

"קודש היא", וכונתו שתהא מתחילת הווייתה (עפשיטה). וקריחתה) בכלי קודש (כלי שרת) ואם נעשה בכלי חולין הרי היא פסולה. מה שטעמא [מה הטעם] של ר' יהושע בן לוי? והרי נאמר "קודש היא"! - הוא סבור כי "קודש היא" כונתו שתהא באה מתרומת הלשכה שהיא מקדשת הצבור, ולא משל יחיד. ואולם כשהיא באה מותר ציבור הריהו יכולה להירקח אף בכלי חולין. אמר ר' יוסי בי ר' בון: כבר נחלקו אמוראים אחרים במחלוקת זו ואמרי

[ולוכח, נהגת] שיטתו של ר' יוסי בן חנינה כשיטת שמואל, ושיטתו של ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן. שיטת ר' יהושע בן לוי כשיטת ר' יוחנן: דתנינן [ששנינו במשנה] הלך (י.ב.א.): המקדש את כל נכסיו למקדש, והיו בהן

בן הנכסים דברים ראיין לקרבנות צבור, נחלקו תנאים מה יעשה בהם. כן לרבי. כך נראה לי. אתא רבי בא כו' מקייצין בהן את המזבח - כיון דהן חילפי מותר קטרת שבהא מתרומה ישנה, שיהיה לקיץ המזבח. לכן מקייצין בהן את המזבח. הכי גרסינן: תמן פשיטא ליה והכא צריכה ליה - ונראה דקאי אסוגיא דלעיל גבי בירוצי יבש. בעי רבי חיה בר בא: עד כדין בירוצי לח אפילו בירוצי יבש כו' יפלו לקיץ המזבח. דפשיטא ליה שם בירוצי יבש אף על גב שהן חול, דאתי לקיץ המזבח. והא מספקא ליה. ומשני: הא דפשיטא ליה בבלי שרת דשם בירוצי יבש על כל פנים חול בכלי שרת ומה שבפנים קדשו. רק דבירוצין סבירא ליה לרבי עקיבא דלא קדש להו, וגם כן דין קודש להם, דאם יש זבח כו', ונפסלו בלינה, ולחכי לקיץ המזבח. מה שאין כן הכא לדח דאמר פסולה היא, ולכן מספקא ליה. ומה דצריכה ליה - היינו כבהאי גונא שנתפסמו הקטרת בחול, דלגיז בזה אי כשרה אי פסולה, ומספקא ליה בדמיה אי אתי לקיץ המזבח או לא. דאיתפלגון פיטמה בחול - בכלי חול. קודש בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" היא - והווייתה בקודש. מיתבת "היא" דריש לה, שהיה בכלי קודש, ואי לאו - פסולה. והכי דריש לה בבבלי בפרק קמא דכריתות. מתרומת הלשכה - אבל פיטמה בחול - כשירה. דתנינא בסיפא דמשנה ראיין לקרבנות צבור - רבי יוחנן אמר: קטרת היינו הראיין לקרבנות צבור, דבהמה ואינן אחריני הא תני

לחו וראויין ליחיד כמו לצבור, אלא על כרחך קטרת, דאינה ראויה אלא לצבור. הרי דקטרת שנתפסמה בחול - כשירה, דהא נכסי חולין היו, ואתאי כרבי יהושע בן לוי, וקטיא לרבי יוסי בי רבי חנינה. ודחי: תפטר באומן נוטל בשכרו קטרת ונתפסמה בקודש. ולא גרסינן "של בית אבטינס" של בית אבטינס? דהא "המקדש נכסיו" תמא קתני, דקאי אכל מה שקדוש נכסיו. ולא מסתבר לאוקמי בבית אבטינס לחוד, וגם רבי לחוד הוא דסבירא ליה הכי דיתנו לאומני בית אבטינס, אבל רבי שמעון בר ביסנא וסמא דמשנה לאומנין תסם נטק, דהיינו אומני הבנין.

ומה שהתפק בענין ההיתר לקנות בהן כל שרת הוא משום דאימנולטון [שנחלקון] אמוראים בשאלה זו: אם פיטמה (רקח) את הקטורת בכלי חולין האם הריהו מתקדשת בכך וכמו כשפושטמה בבלי שרת? ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה אמר: הקטורת הוה פסולה להקטרה, משום שהקטורת טעונה קידוש כלי שרת בקריחתה. ואילו ר' יהושע בן לוי אמר: הריהו כשירה, שאינה צריכה קידוש

כלי שרת בקריחתה. ר' חיה בר בא שהשתק כדעת מי מהם ההלכה, הסתפק מילא גם האם אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. של הקטורת נרקחת רק בכלי שרת, הרי כשקרהו בכלי שרת היא ומותרה קדושים, ויכולים לקנות במעות שחיללו את מותרה בהן כלי שרת. ואולם אם נרקחת אף בכלי חולין, הרי אם פשטמה בבלי חולין ולא התקדשה איפוא בכלי שרת, אף אפשר לקנות במעות הללו כלי שרת. ומסבירים: מה טעמא [מה הטעם] של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה הוה הסבור שקטורת שנקרחה בכלי חול פסולה? נאמר בענין הקטורת

"קודש היא", וכונתו שתהא מתחילת הווייתה (עפשיטה). וקריחתה) בכלי קודש (כלי שרת) ואם נע

רבי יוחנן אמר – הא דתני בהן דברים ראויין לקרבנות צבור היינו קטורת. דאי בהמה – הא תני לה בסיפא, והיא ראויה ליחיד כמו לצבור. ואי יינות ושמינים וסלתות – הא תני להו. אלא קטרת דאינה ראויה אלא לצבור, אלמא עושין קטורת מחולין ובהוין. וקשיא לרבי יוסי בן חנינה. באומן של בית אבטינס – שהיה נוטל בשכרו מותר הקטרת שניתתה. אלא שהיו לוקחין ממנו אחר כך, ולא הספיקו ליקח עד שהוקדשה, ולעולם בקדש נעשית וכרבי יוסי בן חנינה. **מכתשת** – ששחקו בה הקטרת ויתתה כלי שרת לקדש, דכל מעשה בקדש. **דבר שקדש בכלי שרת נפדה** – בתמימה, ואנן תנן ונתנין אותה לאומנין בשכרן. **אמר ליה: ולא שמואל היא** – כלומר, מאן אמרה להך שמעתא – שמואל, ושמואל הוא דאמר שהקילו במותר קדשים. **דאיתפלגון** – דפליגי שמואל ורבי יוחנן. **הותירו תמיזין** – שלקחו ממעות צבור מתרומת הלשכה. דתנן בערכין: אין פוחתין משהו טלאים מבוקרין בלשכת הטלאים. וכשמגיע ראש חודש ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתן. שנאמר "חדש בחדשו" – חדש הבאל קרבנות תרומה חדשה. ונמצא שכל שנה ושנה ארבעה טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה הישנה, והיינו שהותירו שלא הוצרכו להקריבו בשנה

שעברה. **שמואל אמר נפדין כתמיזין** – והוא שמואל עצמו כבר אמר בענין אחר שקל הוא כמותו יש צדקה בענין של מותרות קרבנות צבור (הקטרת) שהן נפדות. אמוראים מה יעשו כאשר הותירו (ותורו) בסוף השנה טלאים תמיזים (שאינם בעלי מום), שהיו מיועדים לקרבן התמיד, ומאחר שנקנו משקל השנה שעברה, שוב אינם יכולים להיקרב בשנה זו. **שמואל אמר: אף שכרגיל אין פורדים בהמות המיועדות לקרבן אלא לאחר שיפול בהם מום**, במותר לא המיזרו, והיהים נפדין כתמיזים כמו שהם, ולאחר מכן קונה אותם ההקדש בשקלי השנה החדשה, ובכך הריהם נעשים ראויים להיקרב בשנה החדשה. והוא הדין לדעתו שמואל, שטורת שהריהו יכול להיפדות. ור' יוחנן אמר: אף שהם מן המותר הריהם נפדין כפסולי המקדשים, שמה שראויים אותם עד שיפול בהם מום ויפסלו, ורק אז פורדים אותם.

אגב המחלוקת בענין בהמות שנועדו לקרבן תמיד ונתורו בסוף השנה, מכאיים בדומה: אם הותירו (נתורו) **שעירים** שהיו מיועדים לחטאת הצבור, ומאחר שנקנו משקל השנה שעברה, שוב אינם יכולים להיקרב בשנה זו, על דעתיה [על דעתו]. לפי שיטתו של **שמואל: אם** בהמה המימה שהיתה מיועדת לעולה נפדיה כדלעיל, ולא להכשירה להקריב בשנה הבאה, לא כל שכן ששעיר תמים שהיה מיועד לחטאת נפדה כדי להכשירו להיקרב בשנה הבאה. שכן אם הקילו לפדות את העולה בהמימותה, אף שאילו היו ממתנים מלפדותה עד שיפול בה מום, לא היה משתנה דינה, שהרי דמיה היו נופלים לקיץ המזבח ושבו היו מקריבים בדמיה עולה, קל וחומר שיש להקל בשעיר חטאת לפדותו בתמימותו כדי להקריבו חטאת, ולא להתנות עד שיפול בו מום ואז יחבטל ממנו תורת חטאת, שהרי כשנפדה במומו דמיו נופלים לקיץ המזבח שהוא עולה. ואילו על דעתיה [על דעתו לפי שיטתו] של ר' יוחנן הסבור בטלאים המיועדים לקרבן התמיד שהריהם נפדים לאחר שיפול בהם מום, בשעיר חטאת, אמר ר' יעריא: יענו עד שיפול בהם מום, ויפדו ויקנו בדמיהם עולות לקיץ המזבח. ונחלק עליו ואמר ר' שמואל בר רב יצחק: **מקייצין בהן את המזבח**, שמשקריבים אותם עצמם כעולה לקיץ המזבח. וקשיא [וקשה הדבר]: ואין אמר ר' שמואל בר רב יצחק שהריהם קריבים בעצמם כעולה, וכי יש בהמת חטאת שקריבה כעולה? אמר ר' יוסה: **שנייא היא** [ונשנה הוא] הלכה זו, שכן הוא מרוב חטאות צבור אמר **קרבנות צבור נקבעין להיות קרבן כסוים**, עולה או חטאת, **אלא בשחיטה**, ששחט אותה לשם קרבן כסוים, ולא בהגדרתו אותם כעולה או חטאת בשעת הקדשתם. אמר ר' חייא תירין אחר: **תנאי בית דין הוא בכלל על כל בהמות המוקדשות לקרבנות צבור** שאם כסופו של דבר יהיו מותר שיקרבו עולות, אף אם מלכתחילה היו מיועדות לחטאות.

ובגמרא שם מכואר שר' יוחנן אמר: שה'דברים הראויים לקרבנות צבור' הם קטורת שהיתה ברשותו. ומדברים אלה אתה למד שהיתה בידי אותו אדם קטורת, והרי סבור ר' יוחנן שיכולה קטורת חולין להימצא ברשותו של היחיד ולהיות ראויה לקרבן צבור. ונמצא איפוא שלדעתו קטורת שנקדשה בחולין כשרה להקטרה. אמר ר' הושעיא: אין הכרח לפרש שאותם "דברים ראויין לקרבנות צבור" הם דווקא קטורת חולין שהיתה בידי, אלא **תיפרת** [תוספת] המשנה הזו באופן אחר, באומן משל בית משפחת אבטינס שהיו עוסקים בעשיית הקטורת, שהיה נוטל בשכרו מהקטורת שצחק בקודש, ולאחר שהגיעה לידי הקדשה לבדק הבית. ושיטתו של ר' יוסי בי [ב] ר' חנינה היא כשמואל, שאמר רב בה את סממני הקטורת, עשו אותה (החשיבו אותה) חמסים ככלי שרת כדי שתוכל לקדש את סממני הקטורת, הניתנים בה. והרי סבור שמואל שצריך שתיעשה הקטורת בכלי שרת דווקא. אמר ר' יוסי בי [ב] ר' בון: אמרה ר' חונא להלכה שאמר שמואל קומי [קומי] ר' יוסי, ותמה: לרבי שמואל, כיון שהקטורת נעשית בכלי שרת, הריהי מתקדשת איפוא על ידי הכלי כבר בעשייתה, ואיך אם כן ניתן לפדות את מותר הקטורת (כדברי המשנה) לצורך שרת האומנים, וכי דבר שקדש כבר בכלי שרת נפדה? אמר ליה [ל] ר' יוסי לר' חונא: ולא [והא] איך שיטה זו

מסורת הש"ס
ה. ראה בבלי שבעות י"ב.
ו. ראה שם י"א.
ז. לקמן ז"א. יומא ת"א.
קידושין ב"ב. וראה בבלי תמורה ט"ב.
ח. ראה בבלי שבעות י"ב.

גרסות
דאמר רב הונא – עשו בבתי"ט: **והא אמר רב הונא בשם שמואל מכתשת** לא עשו.
הותירו תמיזים בבתי"ט: **עולה נפדיה** בבתי"ט: **עולה כפיה**.
אמר רבי שמואל – המזבח בבתי"ט משפט זה חסר.

תקלין הדתין

ככלי שרת קודש – אלמא אדקרי כליל שרת בעינן, ובחול פסולה. **דבר שקדש בכל שרת נפדה** – פרקי: אי אורי בנתפטה בכלי שרת, והיא נפדה שיועני לאומנין על ידי החילול? **ולאו דשמואל היא** – דהוא מרא דשמעתין, וסבירא ליה הדקילו במותר לענין פדיון. **הותירו תמיזין** – הובא בבבלי פרק קמא דשבועות (ב"ב). והיינו משום דתנן בערכין (ז'): אין פוחתין משהו טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים. וכשמגיע ראש חודש ניסן לא היו מקריבין שוב קרבנות צבור ממעות התרומה של אשתן, כדאמר במסכת ראש השנה: חדש והבא קרבן מתרומה חדשה, ונמצאו בכל שנה ארבע טלאים בלשכת הטלאים ממעות התרומה ישנה. והיינו שהוצרכו לצבור להקריב בשנה שעברה, והותירו. **ואתו תמיזים** – להכשירן בשנה זו מחללין אותן על מעות חולין, ואתו המעות ילכו למותר התרומה ישנה, שעושין מהן ריקועי פחים ציפוי לבית קודש הקדשים כדלעיל. וכיון שיצאו חולין – חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה, ויקרב בשנה זו. ואף על גב שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת בלא מום, כדקיימא לן (מנחות ק"א) מ"אם כל בהמה טמאה", דאמר מר בבבלי מומין שנפדו הכתוב מדבר. אילו של צבור נפדין, כדמפרש בגמרא, משום דלב בית דין מתנה עליהן, אם הוצרכו – וירעו עד שיסתאבו, וימכרו, ואי פולו דמיהן לפדותו ממעות תרומה חדשה, שאין הקדש מתחלל על הקדש. **נפדין כפסולי המוקדשין** – וירעו עד שיסתאבו, וימכרו ויפלו דמיהן לנדבה. וקדושת הגוף שבהן הליכן הלכה, ואינו מתחללין בלא מום. **הותירו שעירים** – שנקנו הצבור מתרומת הישנה, כגון שעיר של ראש חודש אדר שנאבד ונמצא בניסן. **אם עולה נפדיה** – להקריבה עולה. ואף על גב שאם מניחין אותה לרעות עד שיסתאב מיני דמיה נופלין לקיץ המזבח להקריב עולה, אפילו הכי נפדיה להקריבה עצמה עולה. **לא כל שכן חטאת** – שאם מניחין אותה, שאינה קריבה אלא עולה. **יבי זעירא אמור: ירעו** – השעירים, כמו העולות. **מקייצין בהן** – בשעירים שנתותרו משנה לשנה את המזבח, כשהמזבח בטל מקריבין אותו לנדבות צבור. **וקשיא יש חטאת קריבה עולה** – דשעירי הצבור חטאת הן, וקיי המזבח עולות הן. **שנייא היא** – שאני קרבנות צבור, שאינן נקבעין לשם מה שיהיו אלא בשחיטתן. וכל זמן שהן חיים – רשות ביד צבור לשנותן למה שירצו. **תנאי בית דין על המתורות** – אפילו חטאת, שיקריבו עולות. אבל שאר חטאות בלא צבור – אין משתנין להיות עולות.

אורח ההלכה
הותירו תמיזים משהגיע ראש חודש ניסן שוב אין מקריבים קרבנות צבור אלא מהתרומה החדשה. ורק אם עדיין לא באה החדשה – לוקחים מן הישנה. ולכן אם הגיע ראש חודש ניסן ועדיין יש בידי ההקדש בהמות המיועדות לקרבנות התמיד מהתרומה הישנה – פורדים אותן שאין שותפות תמימות. ודריחין ויוצאת חולין, ודריחין ויוצאת חולין הישנה שנקייצים בה את המזבח. שנתאי בית דין הוא על כל בהמות שקונים לתמיזים שאם לא יהיו צריכים להן תצאנה לחולין. כשמואל. (רמב"ם פ"ב זמנים שם ה"א).

עיונים

ר' יוחנן אמר קטורת ביארו המפרשים שר' יוחנן חייב לומר ש'דברים ראויין לקרבנות צבור' הם קטורת, שכן אי אפשר לומר שהתורה לבדה תמימה או לשננים ינות וסלתות. שכן הם נזכרים במפורש במדבר אהיה משנה, ומשמע שפסקו זו אהיה עסקת בניענים. וע"ה. שרר כל אלו ראויים ליחיד כמו לעיבור, ואין זה דווקא דברים ראויין לקרבנות צבור (קרבן העדה). תקלין חותין.
הותירו תמיזים רש"י (שבעות י"ב) מסביר שהיו מכינים תמיד ששה תמיזים מבוקרים, וכאשר מגיע סוף חודש אדר משתמשים בשם האחרון בשנים מרוב, ונשארו איפוא ארבעה תמיזים בסוף כל שנה. ובתורה"א מביא בשם הר"ש מקובץ כי הנבאים לא היו קונים תמיזים לפי צורכו של אותו שנה, אלא כאשר נודע להם בכשיים יפיו וראויים היו קונים מהם בפרוש ולכן היו נותרים כרגיל מחדים במקדש (ונפדו זה גם בירטב"א). וראה בענייני שנתקשה בפרוש

רש"י. ומציע לפרש כי מדובר בתמיזים שאבדו וחזרו ונמצאו.